

SKSF OCH PARTI-PRESSTÖDET — EN STUDIE I ANPASSNING

Av pol. stud. BJÖRN TARRAS-WAHLBERG

Konservativa Studentförbundets inställning till frågan om parti-presstöd betecknas av pol. stud. Björn Tarras-Wahlberg, själv ledamot av SKSF:s förbundsstyrelse, som ett exempel på hållningslös politik. Tarras-Wahlberg gör sig skyldig till en sammanblandning av presstöd och partistöd, anser i sitt svar jur. stud. Ulf Adelson, ordförande i Sveriges Konservativa Studentförbund.

En hållpunkt i kritiken mot socialdemokraternas försök att införa presstöd var att även motarbeta partistöd. Denna sammankoppling av de två stödformerna var berättigad då motiven för de båda förslagen var identiska — ekonomiskt stöd åt pressen och då främst den socialdemokratiska som efterfrågade snar hjälp. En blick tillbaka på det gångna året bekräftar att kritikernas farhågor har mer än be-sannats. Av socialdemokraternas 11,5 miljoner i partistöd har 11,4 miljoner spenderats på förlustbringande landsortstidningar samt partiets valtidning. Partistödet blev således ett presstöd och lär så förbli. Den principiella kritiken mot partistödet kan mot denna bak-

grund sägas vara minst lika angelägen som tidigare.

Sveriges Konservativa Studentförbunds hållning i denna fråga är av speciellt intresse som exempel på hållningslös politik eller god anpassningsförmåga om man så vill.

Sitt första ställningstagande i presstödsfrågan gav SKSF tillkännna i ett uttalande i april föregående år. I detta fördömdes det statliga tidningsstödet såsom ett avgörande hot mot pressfriheten och demokratins grundvalar. Förbundet tog bestämt avstånd från varje form av pressbidrag och argumentationen i uttalandet var inte olik den som bedrevs från högerpartiets sida mot förslaget.

I en fränt skriven artikel i Svensk Linje tackade den nuvarande förbundsordföranden i rubriken nej till presstöd. I den hän-delse detta infördes borde motståndarna vara så pass konsekventa att de inte tog emot pengar hävdade skribenten, ty "frågan om statligt presstöd är enligt min mening så viktig att inga medel får sparas för att förhindra dess genomförande, eller — i värsta fall — dess bestående". Författaren nämner ofta ordet rakrygghet och förtäljer att flera rakryggade centerpartister direkt avvisade presstödet även i form av bidrag via partierna. Av denna passus framgår att författaren ansåg partistödet vara detsamma som ett presstöd.

Natten till den 19 oktober — någon vecka efter det att nyss nämnda nummer av Svensk Linje utkommit — spred SKSF:s största förening Högerstudenterna i Stockholm en uppmärksammas löpsedel som riktade sig mot ett presstöd i alla former. Flera tusen löpsedlar uppsattes på husväggar och i tunnelbanor. Det hela slog väl ut trots den något oklara texten (se bilden) som menade att ST—AB:s gemensamma upplagor i jämförelse med det gångna året hade minskat med 29 813 ex. Kampanjen genomfördes med hjälp av bland andra SKSF:s nuvarande och förre förbundsordförande och förbundssekreterare. För de agerande måste det ha funnits en uppriktig vilja att förhindra införandet av ett statligt skattesubventionerat stöd till pressen vare sig detta gick över partierna eller ej.

Knappt en månad senare förmärktes en annorlunda attityd i Svensk Linje nr 6. I en ledare kallad "Statligt partistöd!" behandlade den dåvarande redaktören, som även ägnade sig åt skrivelser i Kvällsposten, problemet med finansiering av partierna och pekade på Västtyskland där han menade att partistödet i stort sett fungerat tillfredsställande. Bara ett halvt år senare skulle detta exempel vara irrelevant. I somras förklarade nämligen den tyska författningdomstolen landets partistöd oförenligt med författningen varvid Sverige kvarstår som det enda landet med ett dylikt system. Författaren påpekade vidare att vi redan har ett statligt stöd t. ex. till partiernas ungdomsorganisationer liksom subventionering av vissa valkostnader. Detta är förvisso sant och lika önskvärt som ett stöd åt partiernas utredningsverksamhet.

Därifrån är emellertid steget långt till omfattande skattesubventioner till partierna, där kommunisternas tidningar avsevärt gynnas. På löpsedelns nedre hörn framgår att detta parti erhåller omkring 49 kronor per läsare mot ca 4 kronor per högertidningsläsare. Redaktören avslutade artikeln med att fastslå det statliga partistödets nödvändighet för demokratin.

Att vissa förbundsmedlemmar från Malmö accepterade ett press- och partistöd överraskade inte. Däremot torde många, inte minst förbundsmedlemmarna, ha blivit frapperade vid läsningen av det för övrigt så omtalade nr 6 från i år, där SKSF:s ordförande tar till orda och deklarerar — tydligen helt obekymrad om sina tidigare åsikter — att studentförbundet har en från högern avvikande mening: "Vi har inom SKSF accepterat statsstöd till partierna och kommer att verka för att högerpartiet ändrar sin ståndpunkt i den frågan." Däremot säges den nuvarande utformningen *kanske* inte vara den allra bästa, vilket röjer ett — om ock tveksamt — godtagande av presstöd.

Anpassningen bekräftades slutligen vid förbundets Höstgimo i oktober detta år. Bland de programförslag som där behandlades fanns ett stycke om partistödet och förbundets uppslutning kring detta. Frågan väckte givetvis debatt med yrkande på avslag. Förbundsordföranden försvarade programmet aktivt mot de kritiska vilka betraktades med viss avoghet och skepticism. Under diskussionen föreföll de som tidigare haft en annan uppfattning vara totalt omedvetna om detta. I omröstningen segrade vännerna av ett partipresstöd med 24 röster mot 18. Under voteringen kunde man med berättigad förvå-

ning notera att ingen av Högerstudenternas tolv delegater röstade mot förslaget, trots att nästan samma personuppsättning vid löpsedelskampanjen elva månader tidigare förde en rakt motsatt linje.

Man må kalla detta anpassning eller hållningslöshet, men "rakryggad" politik är det inte. Det kan därför tyckas paradoxalt, att i Svensk Linje få läsa att man ome-

delbart under högerens maktelit återfinner ytterst få begåvningar med förmåga och vilja till självständigt tänkande. Detta säges dessutom endast kunna repareras genom rekrytering från SKSF. — Tänker man inte alltför självständigt inom Konservativa studentförbundet? Och vet man framförallt vad man tänker på?

SAMMANBLANDNING AV PARTI- OCH PRESSTÖDET

Av jur. stud. ULF ADELSON

Eftersom Björn Tarras-Wahlberg gör sig skyldig till en fullständig sammanblandning av presstöd och partistöd kan det egentligen te sig onödigt att bemöta hans inlägg. Men då artikeln dessutom är fylld av insinuationer är en replik på sin plats.

Hösten 1965 lade socialdemokraterna fram ett förslag om presstöd att fördelas efter partiernas storlek i riksdagen. Detta förslag var och är fortfarande fullständigt förkastligt. Regeringspartiet insåg också detta och drog tillbaka förslaget. Under den tid då debatten rasade deltog Konservativa studentförbundet aktivt för att förhindra denna helt orealistiska bidragsform. Så även ledaren i Svensk linje nr 6 förra året som behandlade frågan om statligt partistöd; "Pressutredningens socialdemokrater talar för presstöd att distribueras via partierna till pressen. Detta är helt förkastligt. Partierna borde själva få avgöra var de vill lägga sina pengar — på sina tidningar eller andra ändamål".

Häri kan man tveklöst instämma. Men vad Tarras-Wahlberg inte tycks vilja förstå är att det är en väsentlig skillnad mellan "omfattande skattesubventioner till partierna, där kommunisternas tidningar avsevärt gynnas" och själva principen om *s t a t s s t ö d* till partierna.

Björn Tarras-Wahlberg accepterar statligt stöd till partiernas ungdomsorganisationer, subventionering av vissa valkostnader, stöd åt partiernas utredningsverksamhet och arvodering av riksdagsmännen själva. Var går enligt Tarras-Wahlberg gränsen för vad som icke kan accepteras som statligt stöd till partierna?

Konservativa studentförbundet har accepterat principen om statligt partistöd. Eftersom Björn Tarras-Wahlberg helt förbigår själva sakkussionen och enbart uppehåller sig vid sitt missförstånd behöver jag icke här gå in på de skäl som ligger bakom studentförbundets beslut. Dock skall konstateras att SKSF ingalunda anser att

den nuvarande fördelningen efter antalet mandat i riksdagen är den bästa.

Det vore sannolikt mer rättvist att ge samtliga riksdagspartier en lika stor grundsumma för täckande av de fasta kostnader som är relativt likvärdiga oberoende av partiets storlek, och ett rörligt bidrag i förhållande till riksdagsrepresentationen. Hur stor procent av den totala bidragssumman som skall utgå för fasta kostnader bör lämpligen bli föremål för en utredning.

En annan faktor av betydelse är

att formen för det statliga partistödet borde grundlagfästas för att hindra ett eller flera makthavande partier att tillskansa sig tillfälliga fördelar.

Björn Tarras-Wahlberg påstår bl. a. också i det vimmel av insinuationer som hans artikel innehåller att jag skulle betrakta människor med annan politisk uppfattning med "avoghet och skepticism". Så är ingalunda fallet. Däremot är det riktigt att jag med en viss avoghet och skepticism betraktar dem som grundlöst utslungar dylika insinuationer.

HÖGERSTUDENTEN
 Organ för Högskolan Högskolestudenterna, Stockholm

SKATTEBETALARE!

**PRESS(S)TÖDET
 BRÅDSKAR**

**AFTONBLADET och
 STOCKHOLMS-TIDNINGEN**

har på ett år
 minskat med
29.813 ex.

SOMMERLAG PÅ FÖRDELNING AV SAMKOSTNADEN	
K. 476	kr. per kassa
Op. 2000	" "
S. 1000	" "
H. 400	" "
F. 200	" "

OPPLAGET 1980
 200 000 STYCK

"Bara ett skämt"?